

Visioner for fremtidens jordbrug

Jensen, Erik Steen; Vejre, Henrik; Bügel, Susanne Højbjerg; Emanuelsson, Jytte

Publication date:
2002

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Jensen, E. S., Vejre, H., Bügel, S. H., & Emanuelsson, J. (2002). *Visioner for fremtidens jordbrug*. København: Gad.

Stikordsregister

Sidetal skrevet med kursiv henviser til sider, hvor stikordet vises i en figur.

A

- Abildgård · 49
Adenosin · 262
Adfærd som avlsmål · 259
Affaldsdeponering · 101
Affaldshåndtering · 181, 186
Affaldsproduktion · 187
Afgrodediversitet · 178
Afgrodekvalitet · 93
Afkobling af
 næringsstofkredsløb · 65
Afstandseffekt · 72
Agrobacterium aeruginosa · 157
A-horisont · 85
Akupunktur · 207
Akut toksicitet · 198
Algevækst · 68
Al-lag · 86
Allelopati · 116, 122
Alternativ
 sygdomsbehandling · 204
Aluminiumforgiftning · 157
Aluminiumtolerance · 155
Ammoniak · 162, 173
Ammoniakfordampning · 69, 74, 99, 173
Ammoniaktab · 173
 reduktion af · 174
Ammonium · 162
Amsterdamtraktat,
 bæredygtighed · 14
Andelsbevægelse · 39
Androstenon · 213
Antibiotikabrug · 204
Antibiotikaresistens · 208
Antropocentrisk natursyn · 285
Anvendt økologi · 331
Arabidopsis thaliana · 228, 232, 233
Arealanvendelse · 106
Arealforvaltning · 106
Arealudvikling · 66
Aristoteles · 221
Arsen · 99, 142
Artsbevarelse · 15
Artsdiversitet · 68, 70
Arvegegne · 246
Arvelige lidelser · 252
Arvemateriale · *Se* genom
Aurea mediocritas · 221, 222
Autenticitet og
 bæredygtighed · 19
Autonom dyrkning · 137
Autonom
 inspektionsplatform · 137
Autonom lugemaskine · 137, 138
Autonom selektiv høst · 139
Autonom såning · 137
Autonom tildelingsplatform · 138
Autonom traktor · 137
Autonom vandingsrobot · 138
Avlsarbejde · *Se*
 husdyrforædling
Avlsmål · 247, 248, 259
Avlsplanlægning · 248
- ## B
- Beboelsesformer · 310
Bedriftstørrelser · 66
Befolkning, verdens- · 223
Befolkningstilvækst · 223
Behandlingshyppighed · 115, 117
Bekæmpelse af ukrudt · 112
B-horisont · 85
Biavl · 36
Bichel-rapport · 118
Biobrændsel · 101
Biodiversitet
 afgrøde- · 178
 og bæredygtighed · 19
 og produktionsøkonomi · 29
 skoves · 27, 287
Bioforgasset byaffald · 196
Biogeokemiske kredsløb · 107
Bioherbicider · 120
Bioinformatik · 258
Biologisk kvælstoffiksering · 163
Biologisk mangfoldighed · *Se* Biodiversitet
Biologisk
 ukrudtsbekæmpelse · 115, 120
Biomassefunktion,
 jordbundens · 68, 90, 104
Biomasseproduktion · 90, 330
Biopolymerer · *Se*
 finkemikalier
Biorationel design · 121
Bioreaktor · 97, 98
Bioremediering · 100
BLAD · *Se* bovine leukocyte
 adhesion deficiency
Bladlus · 69
Bladpletsvampe · 69
Blandingsafgrøder · 178
Blastocyst · 265
Blegsand · 86
Blomstringstidspunkt,
 genetiske baggrund for · 234
Bly · 142
Bolgiformer, økologiske · 186
Bor · 142
Bovine leukocyte adhesion
 deficiency · 252
Bredspredning · 174
Broadacre City · 54, 56
Brom · 142
Brundtland-kommissionen · 15
Bt-plante · 80
Butyrivibrio fibrisolvens · 212
Byaffald · 181
 bioforgasset · 196
 gødningsværdi · 191

- håndtering af · 186
 jordbrugsmæssige aspekter · 191
 recykling af · 101
 samfundsmæssige aspekter · 190
 sundhedsmæssige aspekter · 188
 teknologiske aspekter · 186
- Byaffaldshåndtering · 189
 Byaffaldsvolumen · 187
 Bygødnings · 192, 193, 201
 begrænsning af skadevirkninger · 199
 Byjord · 84, 96
 Byplanlægning · 201
 Byspildevand · 185
 Byssundhed · 181
 Byøkologi · 186, 189, 201
 Bælgplanter · 163
 Bæredygtighed · 13, 91, 95, 96, 101, 161
 Amsterdamtraktat · 14
 definition · 14
 i skovbrug · 279, 281, 286
 kontra udbytte · 334
 moderne betydning · 16
 og autenticitet · 19
 og biodiversitet · 19
 og dyrevelfærd · 19
 og forsyningsikkerhed · 25
 og fødevarer kvalitet · 19
 og fødevarer sikkerhed · 19
 og pesticidforbrug · 19
 og u-lande · 25
 operationaliserbarhed · 17
 stærk · 17, 18
 substituerbarhed · 18
 svag · 17, 18
 udvikling · 15
 værdiaspekter · 18
- Bæredygtighedsdilemmaer
 husdyrproduktionens · 20
 planteavlens · 24
 skovbrugets · 27
- Bæredygtighedsmålsætninger · 19
 Bæredygtighedsværdier · 19
 Bæredygtigt skovbrug,
 kriterier for · 286
- C**
 Cadmium · 142
Caenorhabditis elegans · 254
 Calciummangel · 142, 145
 Campylobacter · 214
 Carson, Rachel · 15, 58, 87
 Cassavaplante · 229
 Celledifferentiering · 262
 Chilesalpeter · 165
 Chipteknologi · 258, *Se også*
 DNA-chipteknologi
 Chlorerede forbindelser · 87
 Chloronerva · 159
 Chrom · 142
 CLA · *Se* konjugeret
 linolensyre
 CO₂-neutralitet · 101
 CO₂-udslip fra vådområder · 102
 Coccidiose · 21
 Corbusier · 54, 57
 Cryptosporidier · 189
 Cytosin · 262
- D**
 Dagsommerfugle · 70
 Danmarks
 Naturfredningsforening · 72
 Danmarks skove · 281
 udnyttelse igennem
 tiderne · 281
 Deltidsbrug · 46
 Den Danske
 Jordklassificering · 93
 Denitrifikation · 174
 vådområders · 102
 Deoxymugeinsyre · 158
 Diarré · 252
 Differentiering · 262
 Diversitet · *Se* biodiversitet
 DMA · *Se* deoxymugeinsyre
 DNA-chipteknologi · 232
 DNA-kloning · 249
 DNA-markør · 249
 DNA-sekvenser · 255
 DNA-sekventering · 249
 DNA-typning · 259
 Dolly · 262, 267
 Dosisnedsættelse, virkning
 af · 70
 Drikkevand, kvælstof i · 170
- Drikkevandsforsyning,
 betydning for
 landskabsudvikling · 304
 Drikkevandsområder · 305
 Drivhusgasser · 102, 174
 Drosophila melanogaster · 254
 Dræning · 83, 175
 Dydbearbejdning · 83
 Dyreetik · 20, 22
 og økologisk jordbrug · 21
 Dyrevelfærd · 20, 22, 24, 203
 og bæredygtighed · 19
 og produktionsøkonomi · 23
 Dyreværnslov · 22
 Dyrkningens æstetik · 49
 Dækningsbidragskort · 130, 131
- E**
 Efterafgrøde og
 nitratudvaskning · 173
 Egenskaber (arvelige)
 komplekse · 247
 mendelske · 246
 nedarvning af · 245
 simple · 246
 E-horisont · 86
 Eksternaliteter · 36
 Energipil · 231
 Energiplanteproduktion · 230
 Energipriser og
 landbrugspraksis · 75
 Enge · 67
 Engjord, filterfunktion · 97
 Ensaldrende højskov · 282
 Enviropig · 254
 Essentielle næringsstoffer · 142
 Essentielle plantenæringsstoffer · 142, 143
 mangelsymptoner · 144
 virkning · 144
 Etik
 dyre- · 20
 jordbrugets · 30
 jordbrugets fremtidige · 31
 Etisk målsætning
 jordbrugets · 30

- EU · 72
landbrugsreform · 44
Eutrofiering · 69, 170
- F**
- Fabriksmodel for jordbrug · 333
Faktor-4-princip · 178
Faunakorridor · 78
Fedtaflejringsgener · 250
Fejlernæring · 157
Ferritin · 159
Ferske enge · 305
Filterfunktion, jordbundens · 89, 97, 104
Finkemikalier · 226, 227
Fitness · 327
Fjerkræproduktion · 21, 205
Fjerpilning · 21, 209
Flammebehandling · 120
Foderroer · 239
Folkevandringer, årsag til · 222
Forsigtighedsprincip · 107
Forsyningsikkerhed · 37
og bæredygtighed · 25
Forudsigelighedsvariationen · 129
Forædling · *Se* dyre- og planteforædling og fosterkloning · 266
Fosfat · 192
Fosfatadsorbent · 97
Fosfatudvaskning · 99, 103
Fosforeffektivitet · 155
Fosformangel · 155
Fossil energi · 161
Fosterkloning · 266
Fragmentering · 67
Fredskov · 282
Fredskovspligt · 292
Fremmedbestøvere · 239
Fremtidsudsigter for · 276
byaffaldsrecirkulering · 199
bæredygtighed · 30
genteknologi · 258
husdyrforædling · 258
jordbunden · 107
kvælstofanvendelse · 178
landbrugerhvervet · 44, 46
landskabet · 319
maskinsystemer · 133
naturen · 71
planteforædlingen · 242
plantenæringstoffer · 153
skovbruget · 294
ukrudsbekæmpelse · 118, 124
værdibegreberne · 30
økologi · 337
økologisk husdyrbrug · 218
Frilandsgrise · 217
Frilands søer · 22
Friluftsliv · 27
skovenes betydning · 287
Fritid · 44
Fritidslandbrug · 310
Fugle, populationsfragmentering · 71
Functional genomics · 258
Fundamentfunktion, jordbundens · 89
Fungicidforbrug · 115
Fytosanitær virkning · 194
Fæces · 188
Fænotypiske observationer · 247
Fødevarerbehov · 223
globalt · 224
sikring af · 226
Fødevarerforsyning · 223
metoder til sikring af · 225
Fødevarer giftstoffer · 228
Fødevarer kvalitet · 91
metoder til sikring af · 228
og bæredygtighed · 19
Fødevarerpriser · 224
Fødevarerproduktion
effektivisering af · 227
genteknologisk · 238
udviklingsprognose · 223
økologisk · 236
Fødevarer sikkerhed
og bæredygtighed · 19
Vestens holdning · 222
- G**
- GAS · *Se* genassisteret selektion
GATT-liberalisering · 44
Genassisteret selektion · 258
Gener
gåsemads · 234
overudtrykkelser af · 148
Genetik · 245
molekylære niveau · 246
udvikling · 247
Genetisk kode · 262
Genetisk omprogrammering · 266
Genetisk variation · 272
Genkort · 249, 250
Genmodificerede planter · *Se* gensplejsede planter
Genom · 245
gåsemads · 232
Genomforskning · 249, 252, 258
praktisk udnyttelse af · 252
Genomisk revolution · 245, 260
Genomkompleksitet · 248
Genotype og høstudbytte · 327
Genotypning · 259
Gensplejsede husdyr · *Se* transgene husdyr
Gensplejsede planter · 80
miljøvirkning · 74
toksiner i · 104
ukrudsbekæmpelse · 123
Genspredning, uønsket · 239
Genteknologi · 240
risici ved · 239
Genteknologisk forskning · 240
Genteknologisk
fødevarerproduktion · 238
Geoelektriske metoder · 105
Germanium · 142
Gevinstlandskab · 335, 336
Giardia · 189
Giftstoffer i fødevarer · 228
Global Position System · 131
Globalisering · 107
GMO-afgrøde · *Se* gensplejsede planter
Godt landmandskab · 40
og genteknologi · 240
GPS · *Se* global position system
og ukrudsbekæmpelse · 119

- Green Peace · 72
 Griffelråd · 142
 Grovfoder · 213
 Grundvandsforurening · 170, 181
 Grænseværdier · 98
 Græsarealer uden for omdrift · 67
 Græsningskov · 290
 Grøn Revolution 1970'ernes · 235 ny · 235
 Grøngødning · 178
 Grønne afgifter · 175
 Gråt spildevand · 187
 Guanin · 262
 Guano · 166
 Gylden ris · 230
 Gyldne middelvej, den · 221
 Gyllespredning · 174
 Gødskning · 83
 betydning for skadevoldere · 69
 miljøvirkning · 69
 og artsdiversitet · 68
 Gård · 49, 50
 Gåsemad · 228, 233, 234
 genomprogram · 232
- H**
 Habitater · 317
 Habitatfunktion, jordbundens · 89
 Halmnedmuldning · 173
 Handelsegødning · 87, 165
 alternative former · 150
 Hartkorn · 92
 Have · 49, 50, 51, 84
 Havekunst · 49
 Herbicider · 113, 117
 miljøvirkninger · 69
 virkning på dyr · 69
 Herbicidforbrug · 115
 Herbicidtolerante afgrøder · 123
 Herbicidudvikling · 121
 High throughput screening · 121
 Hjemmehørende træarter · 289
 Homøopati · 207
 Hobbybrug · 46
- Horisontering · 85
 Hortikulturel have · 51
 Hortikulturel model · 61
 Hortus · 49
 Hortus-pastorale model · 53
 Hudparasitter · 23
 Humane genom, sekventering af · 254
 Humlums landvindingsplaner · 300
 Humus · 86
 Husdyr, gensplejsede · 273, Se også transgene husdyr
 Husdyravl · 245, Se også husdyrforædling
 Husdyrbrug og landskabsudvikling · 306
 sundhedsproblemer i · 204
 sygdomsregistrering i · 208
 Husdyrfordeling, regional · 67
 Husdyrforædling · 245, 247
 i økologisk brug · 210
 og kloning · 269
 Husdyrgødning · 150
 udnyttelse af · 169
 værdi af · 168
 Husdyrproduktion geografisk fordeling · 172
 industrialiseret · 259
 og kloning · 272
 og kvælstofforbrug · 175
 specialiseret · 259
 sundhedsproblemer · 23
 økologisk · 20, 23, 24, 203
 Husholdningsaffald · 187, 188
 organisk · 186
 som gødning · 193
 Husmandsbevægelse · 40
 Husmandsbrug · 42
 Hvidkløver · 164
 Hygiejne · 188
 Hygiejniserings af spildevandsslam · 192
 Hyperakkumulerende planter · 101
 Hypning · 119
 Hyrde · 51
- Hækkepisser · 190
 Højderegulering hos planter · 234
 Højskov, ensaldrende · 282
 Højværdiafgrøde · 96
 Høstindeks · 330
 Høstudbytte afhængighed af organisationsniveau · 327
 og mikronæringsstoffer · 155
 og næringsstoffektivitet · 151, 152
- I**
 Ikke-hjemmehørende arter og bæredygtighed · 19
 og produktionsøkonomi · 29
 Ikke-kodende regioner af DNA · 248
 Ikke-markedsomsatte produkter · 46
 Iltsvindsproblemer · 68
 Imprinting · 268
 Inddæmningsområder · 299
 Indre natur · 52
 Informationsteknologi · 132
 Insekticider · Se pesticider
 Insekticidforbrug · 115
 Inspektionsplatform, autonom · 137
 Integreret produktion · 77, 221
 Intensiv avl · 248
 Intensivering i landbruget · 161
 IP · Se integreret produktion
- J**
 Jagt · 27, 28
 Jerneffektivitet · 158
 Jernmangel · 157
 Jord · 83
 Jordbakterier · 163
 Jordbehandling, reduceret · 119
 Jordbonitering · 93, 194
 Jordbrug · 331
 fabriksmodel · 331
 grundlæggende enhed · 325

værdier · 30
 økosystemstyringsmodel · 331
 Jordbrugsproblemer · 327
 Jordbrugsforskning
 reduktionisme i · 331
 strategier for · 335
 Jordbrugslandskab · 299, 301
 og globalisering · 302
 udvikling · 60, 302
 Jordbrugsparceller · 310
 Jordbrugsvidenskab · 325
 discipliner · 325
 Jordbund · 83
 bioreaktorfunktion · 97
 filterfunktion · 97
 filtrering af forureninger · 97
 funktioner · 89
 kulstorbindingsevne · 101
 regionale forskelle · 83, 84
 tilstandsrapport · 95
 Jordbund-plante-samspil · 96
 Jordbundsdegeneration · 87
 Jordbundsforbedring · 83, 92
 Jordbundskortlægning · 94, 95, 105
 Jordbundskvalitet · 90, 92, 104
 grænseværdier · 98
 Jordbundstekstur · 84
 Jordbundsødelæggelse · 87
 Jorddatabase · 93
 Jordforurening · 89
 Jordklassificering, Den Danske · 93
 Jordkvalitet
 målbar · 95
 og byaffald · 196
 og tungmetaller · 196
 Jordkvalitetsregistrering · 105
 Jordlove · 299
 Jordprøveudtagning · 130
 Jordrensning · 100
 Jordskat · 92
 Jordtekstur · *Se*
 jordbundstekstur
 Jordvand · 97, 98
 Junk-DNA · 248

K

Kalktilførsel · 83
 Kalkunforædling · 247
 Kannibalisme · 21
 Kaskadeeffekt · 70
 Kemisk ukrudtsbekæmpelse
 · 117, 120, *Se også*
 herbicider
 Kemiske bekæmpelsesmidler
 · *Se* herbicider, pesticider
 Kildesortering toilet · 187, 188, 191, 195
 Kimblære · 265
 Kiropraktik · 207
 Klimaændring · 102
 betydning for fødevarerforsyningen · 223
 betydning for skovbruget · 285
 Kloner · 260, 261
 fremtidens · 269
 transgene · 273
 virtuelle · 274
 Kloning · 250
 definition · 263
 kernetransplantation · 266
 naturligt forekommende · 263
 og forædling · 272
 problemer i · 268
 somatisk · 267
 terapeutisk · 274
 ægdeling · 264
 Klorose · 143
 Kløver · 197
 Knapressource · 87
 Knoldbakterier · 163, 198
 Kodende regioner af DNA · 248
 Kolerapandemien · 181, 182
 Komplekse egenskaber · 247
 Kompost · 193
 fytoanitær virkning · 194
 som gødning · 194
 Kompostering · 194
 Konjugeret linolensyre · 212
 Konkurrence og høstudbytte · 327
 Konkurrencedygtighed · 328
 Korch, Morten · 46
 Kronisk toksicitet · 198
 Kulstofbinding

jordbundens · 101
 vådområders · 102
 Kulturfunktion,
 jordbundens · 89
 Kulturlandskab · 301
 Kulturplanter · 227
 Kulturtekniske
 bekæmpelsesmetoder · 119
 Kunstgødning · 164, *Se også*
 håndgødning
 Kunstvanding · 83
 Kvalitetsanalyse, metoder til · 228
 Kvalitetsforbedring af
 kulturplanter · 227
 Kvantitativ genetik · 248
 Kviksølv · 99
 Kvælstof · 161
 forskellige former · 162
 i spildevandsslam · 192
 miljøproblemer ved · 161
 og miljøproblemer · 68
 Kvælstofanvendelse, fremtidens · 175, 178
 Kvælstofbalance · 166, 167
 Kvælstoffiksering
 biologisk · 163
 i kornplanter · 175
 tungmetalfølsomhed · 197
 Kvælstofforbrug
 Danmarks · 166
 globalt · 166
 historisk udvikling · 165
 udvikling af · 165
 Kvælstofgødning
 mineralsk · 166
 udvikling · 166
 Kvælstofimmobilisering · 163
 Kvælstofkredsløb · 162, 163
 Kvælstofmineralisering · 162
 Kvælstofoptagelse · 147
 Kvælstofoverskud · 166
 Kvælstofoxider · 162
 Kvælstoftab
 bæredygtighed · 24
 konsekvens · 169
 størrelse · 169
 Kvælstofudvaskning · 169
 Kystzone · 318
 Kæmpebjørneklo · 110
 Kønselledannelse · 246

L

Landbrug

- beskæftigelse · 83
- drivkræfter · 33, 41, 127
- fremtidsrammer · 44
- historie · 38
- karakteristik · 35
- og natur · 65
- samfundsmæssig betydning · 36
- strukturændring i · 66
- udvikling · 36, 109
- Landbrugsareal
 - dansk udvikling · 66
 - global udvikling · 223
- Landbrugsbedrifter
 - antal · 40
 - størrelse · 66
- Landbrugspolitik · 316
- Landbrugsstøtte · 44
 - miljøvirkning · 77, 80
- Landbyfællesskaber · 38
- Landmandskab · 40
- Landmandsroller · 77
- Landsbyfællesskab · 41
- Landskab · 299
 - funktioner · 301
 - funktionsopdeling · 282
 - multifunktionalitet · 315
 - multikulturelt · 62
 - skovenes betydning · 287
- Landskabsforvaltning · 301, 315
 - konfliktområder i · 317
 - offentlig · 319
 - primær · 319
 - prioriteringsredskaber · 305
- Landskabsfragmentering · 67
- Landskabsfunktioner · 306
- Landskabskunst · 49
- Landskabsopfattelse · 301
- Landskabsudvikling · 302
 - forestillinger om · 299
 - og landbrugsproduktion · 307
 - og skovbrug · 309
 - og urbanisering · 310
- Larvefodstraktor · 132
- Laserbestråling · 120
- Latrin · 182
- Latringruber · 181

- Lattergas · 102, 162, 174
- Ledelsesredskaber · 131
- Lerjord · 84, 85
 - egenskaber · 85
- Lestved for dyr og planter · 313
- Liebig, Justus von · 165, 182
- Lithium · 142
- Livscyklusvurderinger · 91
- Lokalitetstilpasning af planter · 95
- Lugemaskine, autonom · 137, 138
- Lugerobot · 119
- Lungeorm · 23
- Lønudvikling · 43

M

- Majs · 227
- Malign hyperthermi · 252
- Management Information Systems · 131
- Manganmangel · 143, 153, 156
- Mangelsymptomer · 142
- Marginaljorder · 217
- Markkort · 133
- Markør · 249, 250, 272
- Markør assisteret selektion · 249
- Markørsæt · 249
- Markørundersøgelse · 250
- MAS · *Se markør assisteret selektion*
- Maskinstørrelse · 134
- Maskinsystemer · 133
- Matrikel · 92
- Medicinanvendelse · 206
 - i økologisk brug · 206
 - reduktion af · 208
- Medium virtutis · 222
- Mekanisering · 42
- Mekaniseringstendenser · 132
- Mekaniske
 - bekæmpelsesmetoder · 119
- Meldug · 69
- Mendelske egenskaber · 246
- Menneskeurin · *Se urin*
- Metabolitter af kemikalier i jord · 99
- Metan · 102
- MH · *Se malign hyperthermi*

- Mikroklimaforbedring · 83
- Mikronæringsstoffektivitet · 154
- Mikronæringsstoffer · 145
 - i spildevandsslam · 192
- Miljøforbedrende planter · 232
- Miljøfremmede organiske stoffer · 187
- Miljømodeller · 107
- Miljøproblem
 - kvælstof · 161
 - landbrugsændringer · 161
 - som drivkraft · 45
- Miljøvurdering af planter · 104
- Mineralgødning · 68, *Se også gødning, gødskning, handelsgødning, plantenæringsstoffer*
- Minimidler · 117
- MIS · *Se management information systems*
- Mn · *Se mangan*
- Modeldyr · 251
- Molekylære niveau, genetikken · 246
- Molybdæn · 142
- Moore's lov · 132
- Moræneaflejring, profil · 86
- Multifunktionalitet · 33, 36
 - jordbrugslandskabets · 319
 - jordens · 83
 - landskabets · 302, 315
- Mutantsamlinger · 232
- Mælkeproduktion · 204

N

- N · *Se kvælstof*
- N₂O · *Se lattergas*
- NA · *Se nikotianamin*
- Natrenovationssystem · 182
- Natur · 71
- Naturforvaltning · 77, 316
- Naturkompensation · 77
- Naturkompensationsareal · 78
- Naturnær skovdrift · 28, 29, 71, 288
- Naturoplevelser · 74
- Naturpleje · 314
- Naturpolitik · 316

- Naturressourcer, prissætning af · 180
- Naturrestaurering · 314
- Naturskøvsstrategi · 290
- Naturstoffer til ukrudtsbekæmpelse · 121
- Natursyn · 285
- Naturværdi · 37
- Nedarvningsprincipper · 246
- Negativ eksternalitet · 36
- Nettoprimærproduktion · 330
- NH₃ · *Se ammoniak*
- NH₄⁺ · *Se ammonium*
- Nikkel · 142
- Nikotianamin · 158
- Nitrat · 162
 - miljøproblem ved · 170
 - sundhedsbetydning · 171
- Nitratbælte · 170
- Nitratudvaskning · 99, 169
 - fra vådområder · 102
 - lerjordens · 85
 - reduktion af · 172
- Nitrogenase · 163
- NO₃⁻ · *Se nitrat*
- NO_x · *Se kvælstofiler*
- NPO-plan · 166
- Nydelseskvalitet · 95
- Næbtrimning · 21
- Næringsstoffektivitet · 151
 - forskellige sorters · 154
- Næringsstoffer · 141
 - essentielle · 142
 - i urin · 195
 - mangelsymptomer · 146
 - recirkulering af · 188, 191
- Næringsstofhusholdning · 101
- Næringsstofkredsløb
 - afkobling af · 65
 - blokering af · 181
- Næringsstoffecirkulering · 185
- Næringsstoffilgængelighed · 151
 - og høstudbytte · 152
- Næringsstoffransporterende proteiner · 146
- O**
- O-horisont · 86
- Okker · 87
- Oksekødsproduktion, økologisk · 212
- Oliekager · 167
- Omprogrammering af gener · 266
- Opbevaringstanke for byaffald · 186
- Organisationsniveauer · 325, 326
- Organisk bundet kvælstof · 162
- Organisk husholdningsaffald · 186
- Organiske fremmedstoffer · 86
 - i spildevandsslam · 192
 - i urin · 195
- Ornelugt · 213
- Overudtrykke · 148
- Ozonlag · 174
- P**
- Parasitinfektioner · 211
- Pastoral idyl · 54
- Pastorale · 60, 62
- Pattedyrgenom · 248
- PCR-metode · 249
- Peel, Sir Robert · 182
- Pengeurt · 100, 101
- Pesticider · 87
 - bæredygtighed · 19
 - dosisnedsættelse · 70
 - grænseværdi for · 99
 - miljøvirkninger · 69
- Pesticidforbrug · 115, 117
 - og bæredygtighed · 24
- Pesticidforurening · 100
- Pesticidhandlingsplan · 72, 117
- Pesticidpolitik · 74
- Pesticidrester · 69
 - virkning af · 79
- Pesticidsalg · 115
- Petrokemiske produkter · 227
- Phytosiderophorer · 158
- Pigou · 36
- PL · *Se præcisionslandbrug*
- Planteavl
 - bæredygtighedsdilemmaer i · 24
 - dilemma · 27
- Plantebeskyttelsesmidler · *Se pesticider*
- Planteforædling
 - genteknologisk · 225, 228, 242
 - klassisk · 225, 228
 - målsætning for · 328
 - og ukrudtsbekæmpelse · 122
 - resultat af · 330
 - til energiproduktion · 231
 - til finkemikalieproduktion · 226
 - til kvalitetsforbedring · 228
 - til udbytteforøgelse · 228
- Planteindholdsstoffer · 225
- Plantenæringsstoffektivitet · 155
- Plantenæringsstoffer · 141
 - essentielle · 142, 143, 144
 - forbedret udnyttelse af · 150
 - genanvendelse · 148
 - mangelsymptomer · 144
 - nye tilførselsmåder · 148
 - og miljøproblemer · 68
 - optagelse · 146, 147
 - organisk bundne · 150
 - rødders optagelse af · 152
 - udnyttelse i planter · 146
- Planterødder,
 - næringsstoffoptagelse · 152
- Platon · 221
- Pløjefri dyrkning · 119
- Pollenspredning · 239
- Population · 326
- Populationsmanipulation · 331
- Positiv eksternalitet · 36
- Postgenome tidsalder, den · 254
- Priksyge · 142
- Primært affaldsvolumen · 186
- Privatforbrug, fordeling af · 161
- Produktionsgener · 250
- Produktionsøkonomi
 - og biodiversitet · 29
 - og dyrevelfærd · 23
- Prognosemetoder · 33
- Proveniens · 27
- Præcisionsjordbrug · 93
- Præcisionslandbrug · 127
- PS · *Se phytosiderophorer*

R

- Radrensning · 119
 Raps · 239
 Recirkulering af næringsstoffer · 185, 188, 191
 Recykling af affald fra byer · 101
 Reduktionisme · 331
 Regionalpolitik · 38
 Rekreation · 312
 Reproduktiv kloning · 263
 Reserveceller · 275
 Resistensgen mod *E. coli* · 253
 Returordninger · 191
Rhizobium-bakterier · 163, 164, 175
 Rhizofære · 176
 Rio de Janeiro, miljøkonference · 14
 Rismarkstraktor · 136
 Rodknolde · 163, 164
 Roundup-Ready-sojabønner · 123
 Rugekøer · 264
 Rumlig variation · 129, 133
 Rækkeafgrøde, ukrudt i · 112
 Råderum, økologisk · 17
 Råsalte · 150
 Råstoffunktion, jordbundens · 89
 Råvildtbestande · 29
- S**
- Salmonella · 214
 overlevelse udendørs · 215
 typhimurium · 189
 zoonoser · 214
 Salttolerance, genetiske baggrund · 234
 Sandjord · 84, 85
 egenskaber · 86
 -profil · 86
 Sekventering · 257
 Selektiv høst, autonom · 139
 Selektivitet, herbiciders · 115
 Selen · 142
 Selvkørende maskiner · 135
 Silicium · 142
 Simpelt nedarvede egenskaber · 245, 246
- Skakbrætsåning · 119
 Skatol · 213
 Skjern Å-projekt · 87
 Skovbrug · 44, 279
 bæredygtigt · 27, 279
 bæredygtighedsdilemmaer · 30
 flersidighed · 27
 formål · 284
 funktionsopdeling i · 290
 intensivering af · 282
 jagt · 28, 29
 mekanisering · 283
 metoder · 282
 naturnært · 27, 28, 29
 og landskabsudvikling · 309
 ordnede · 281, 282
 Skovdrift · *Se* skovbrug
 Skove · 281
 Skovforyngelse · 29
 Skovfunktioner · 288
 Skovrejsning · 305, 314, 318
 Skovudnyttelse · 280
 Skovværdier · 289
 Smag, økologiske husdyrprodukters · 212
 Smitstoffer · 188
 Småbiotoper · 67
 nedlæggelse · 72
 Soil acidity complex · 157
 Sojaprotein · 175
 Somatisk kloning · 267
 Sommer-enårig · 111
 Sommerhusområder · 318
 Sort spildevand · 187, 188
 Spaltegulve · 22
 Specialafgrøde · 96
 Speciering · 98
 Spildevandshåndtering · 186
 Spildevandsrensning · 185
 Spildevandsslam
 anvendelse af · 185
 hygiejne · 192
 som gødning · 192, 193
 tungmetalindhold · 197
 Spormineraler · 146
 Stamceller · 276
 Statistiske avlsprogrammer · 259
 Strandbede · 240
 Strategi 1-planter · 158
 Strategi 2-planter · 158
 Stressfølsomhed · 252
- Strukturændring · 66
 Stude · 212, 217
 Styringsfaktorer · 33
 Stævningskov · 290
 Succession · 65
 Successionsblokering · 65
 Sukkerproduktion · 25
 Sukkerroer · 239
 Svinefarme · 68, 179
 Svineproduktion
 sygdomme · 205
 økologisk · 213
 udvikling · 47
 Sygdomsforebyggelse · 206, 208
 i økologisk brug · 212
 Sygdomsgener · 250
 Sygdomsmodel · 263, 274
 Sygdomsregistrering i husdyrbrug · 208
 Sygdomsresistens · 209
 som avlsmål · 259
 Sædskift og ukrudtsbekæmpelse · 113, 119
 Særligt Følsomme Landområder · 175
 Såning, autonom · 137
- T**
- Teknologiopfattelse · 17
 Tekstur · 92, 104
 Temperaturtolerance, genetiske baggrund · 234
 Teosinte · 227
 Terapeutisk kloning · 263, 274
 The big five · 157
Thlaspi caerulescens · 101
 Thujon · 103
 Thymidin · 262
 Tidsmæssig variation · 129
 Tildelingsplatform, autonom · 138
 Tilpasningslandskab · 335
 Tilstandsrapport på jordbunden · 95
 Tilvækstgener · 250
 Tin · 142
 Tip-burn · 142
 Tlbageholdelsestid · 206
 Toiletter · 186
 kildesortierende · 187, 188, 191, 195

- Toksicitet · 198
 Toksiner
 fra planter · 99
 naturlige · 103
 Tradeoffs · 334
 Traktor
 autonom · 137
 larvefods- · 132
 rismarks- · 136
 Transgene dyr · 253, 263
 Transgene kloner · 273
Trichinella britovi · 214
 Trikin · 214
 Trynering · 22
 Trådgård · 49
 Tungmetaller · 90
 grænseværdi for · 99
 i spildevand · 187
 i spildevandsslam · 192, 197
 i urin · 195
 i vådområder · 102
 og jordkvalitet · 196
 og kvælstoffiksering · 197
 rensning af jord for · 100
 Tørv · 87
 Tørvejord · 87
- U**
 Udbytte
 individuel · 327
 kontra bæredygtighed · 334
 mål for · 333
 populations- · 327
 Udbytteforøgelse · 226
 Udbyttekortlægning · 130
 Udbyttmaksimering · 69
 Udfældningshorisont · 86
 Udskiftning · 39
 betydning for skovene · 292
 Udvaskning
 af kvælstof · 169
 af nitrat · 169
 Udvaskningshorisont · 86
 Udviklingslande
 befolkningsstilvækst · 223
 fødevarebehov · 223
 fødevareforbrug · 223
 fødevareproduktion · 223
 importbehov · 223
 Ukrudt · 109
 definition · 110
 levevis · 111
 oprindelse · 111
 Ukrudtsbekæmpelse · 112
 biologisk · 120
 kemisk · 120
 kulturteknisk · 119
 lokaliseret · 122
 mekanisk · 119
 og gensplejsning · 123
 sædskiftemæssig · 119
 Ukrudtsflora, ændring i · 116
 Ukrudtsfrø · 111
 Ukrudtsharve · 119
 Ukrudtskortlægning · 122
 Ukrudtsstrigle · 119
 Ukønnet forplantning · 263
 U-landsafgrøder · 76
 gødningsfølsomhed · 77
 Underernæring · 223
 Urbanisering · 311
 og landskabs udvikling · 310
 Urin · 188, 191
 indhold af
 fremmedstoffer · 195
 indhold af næringsstoffer · 195
 som gødning · 193, 195
 Urintanke · 189
 Urinvolumen · 186
 Urtemedicin i husdyrbrug · 207
 Urørt skov · 290, 291
 UV-stråling og
 ukrudtbekæmpelse · 120
- V**
 Vanadium · 142
 Vandingsrobot, autonom · 138
 Vandklosetter · 181, 182
 Vandkvalitet · 179
 Vandmiljøplan · 72, 88
 Vandmiljøplan I · 166
 Vandmiljøplan II · 166
 Variation i landbrugsdrift · 129
 Variationsmåling · 130
 Variationsvurdering · 130
 Vedvarighed · 15
 Vegetationsforarmelse · 69
 Vestjylland, jordbund · 83, 84
- Veterinær homøopati · 207
Vibrio cholerae · 189
 Vild fauna, zoonoser · 215
 Ville Contemporaine · Se
 Ville Radieuse
 Ville Radieuse · 54, 57
 Vinter-enårig · 111
 Virtuelle kloner · 274
 Vitamin A · 230
 Voksenkloning · 267
 Veterinærmedicin · 206
 Værdidiskussion · 19, 20
 Værdispørgsmål
 jordbrugets · 32
 skovbrugets · 30
 Våde enge · 175
 Vådområder
 betydning for kvælstoftab · 175
 miljøproblemer ved · 102
- W**
 Wright, Frank Lloyd · 54, 56
 WTO · 72
- X**
 Xenobiotikum · 86, 97
 i spildevand · 188
 Xenotransplantation · 253, 273
- Y**
 Ydre natur · 52
 Yverbetændelse · 24, 248
 forekomst i forskellige
 besætninger · 205
- Z**
 Zinkeffektivitet · 155
 Zinkmangel · 153, 156
 Zn · Se zink
 Zonelovssystem · 316
 Zoonoser · 214, 216
- Æ**
 Æblegård · 49
 Ægproduktion, økologisk
 etiske problemer · 21
 og produktionsøkonomi · 23
 Ægtransplantation · 264

Ærteblomstrede planter ·
197

Æstetik · 49
gartners · 51
hyrdes · 51

Ø

Økocentrisk natursyn · 285

Økologi · 325, 327, 337

Økologisk fødevarerpro-
duktion
udbytte af · 236
udvikling af · 236

Økologisk grøntaffald · 191

Økologisk husdyrproduk-
tion · 203

avlssdyr · 24
bæredygtighedsdilem-
maer · 20

Økologisk jordbrug · 46
bæredygtighedsproblemer
· 20

og kvælstofforbrug · 177

Økologisk målsætning · 22

Økologisk råderum · 17

Økologiske boligformer ·
186

Økologiske fødevarer · 76

Økologiske korridorer · 305

Økologiske tjenester · 180

Økonomi · 33

Økonomisk vækst · 44

Øko-samfund · 186

Økosystembevarelse · 15

Økosystemmanipulation ·
331

Økosystemmodel for
jordbrug · 333

Økotoksikologi · 198

Østdanmark, jordbund · 83,
84

Å

Årsløn i landbruget · 42